

Dok.nr. 20/02984-6/RPE – supplerende udtalelse til Folketingets Ombudsmand om Østre Landsrets dom i sag om erhvervsaffaldsgebyr

20. oktober 2020

Sagsnummer
2020-0138146

Dokumentnummer
2020-0138146-10

Københavns Kommune har 9. september 2020 modtaget brev fra Folketingets Ombudsmand, der har besluttet at indlede en undersøgelse af Københavns Kommunes inddrivelse af ubetalte administrationsgebyrer for erhvervsaffald (herefter "Affaldsadministrationsgebyr") efter Østre Landsrets dom af 28. august 2019.

Folketingets Ombudsmand har i den forbindelse anmodet Københavns Kommune om en supplerende udtalelse vedrørende en række nærmere angivne temaer. Nedenfor under afsnit 2-4 er Københavns Kommunes bemærkninger til de af Folketingets Ombudsmand angivne temaer.

Indledningsvist er i afsnit 1 en nærmere beskrivelse af Københavns Kommunes proces for oversendelse af ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer til Gældsstyrelsen samt oplysninger om omfang og tidspunkt for oversendelse af udestående Affaldsadministrationsgebyrer.

Oplysninger om en række faktuelle forhold, herunder omfanget af den inddrivelse, som er foretaget af Gældsstyrelsen efter oversendelse af Affaldsadministrationsgebyrer til styrelsen, er ikke tilgængelige for Københavns Kommune. Brevet fra Folketingets Ombudsmand har derfor givet anledning til, at Københavns Kommune har rettet henvendelse til Gældsstyrelsen med henblik på afklaring af disse faktuelle forhold, herunder en række spørgsmål vedrørende mulighederne for at stille inddrivelsen af krav, der er oversendt til Gældsstyrelsen, i bero. Vedlagt er Københavns Kommunes henvendelse til Gældsstyrelsen af 9. oktober 2020.

Københavns Kommune er tillige i dialog med Kommunernes Landsforening i forhold til oplysning af, hvorledes inddrivelsen er håndteret i landets øvrige kommuner, idet Affaldsadministrationsgebyret er opkrævet i hele landet.

Stab
Økonomipartner BPM og PARC
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

1. FAKTUELLE FORHOLD VEDRØRENDE OVERSENDELSE TIL OG INDDRIVELSE VED GÆLDSSTYRELSEN

I dette afsnit er foretaget en beskrivelse af den proces, der sker i Københavns Kommune ved udstedelse af fakturaer på affaldsgebyrer, herunder de tidligere Affaldsadministrationsgebyrer, samt den efterfølgende oversendelse af ubetalte affaldsgebyrer til Gældsstyrelsen.

Når Københavns Kommune har udsendt en faktura på betaling af affaldsgebyr, sendes denne automatisk til rykning overfor skyldner, som hovedregel 10-14 dage efter forfaldsdato. Herefter sendes ligeledes automatisk en 2. rykker til skyldner efter yderligere ca. 21-28 dage. Når fristen for 2. rykker er udløbet og kravet fortsat ikke er betalt, sendes kravene maskinelt via snitflade fra Københavns Kommunes Debtorsystem til inddrivelse ved Gældsstyrelsen.

Fordringerne får ved oversendelse til Gældsstyrelsen status af statslige fordringer.

Det er denne automatiske overgang fra kommunal fordring til statslig fordring, der konkret giver anledning til spørgsmål i forhold til kommunens rådighed over inddrivelsesprocessen, herunder muligheden for at sætte inddrivelsen i bero. Dette er baggrunden for Københavns Kommunes henvendelse til Gældsstyrelsen vedlagt dette brev. Problemstillingen er uddybet nedenfor i afsnit 4.

Affaldsadministrationsgebyret blev afskaffet af Folketinget ultimo 2018. Der er således ikke opkrævet Affaldsadministrationsgebyrer i 2019 og senere. Den seneste større oversendelse af Affaldsadministrationsgebyrer fra Københavns Kommune til Gældsstyrelsen vedrørte opkrævede Affaldsadministrationsgebyrer for 2018, og oversendelsen fandt sted fra Københavns Kommune til Gældsstyrelsen den 2. november 2018.

Efterfølgende er der oversendt enkelte krav, der af forskellige årsager har haft et forsinket forløb. Den seneste af de ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer er oversendt 26. januar 2019. Københavns Kommune har dermed ikke oversendt krav til Gældsstyrelsen efter den af Østre Landsret afsagte dom af 28. august 2019.

Efter oversendelse af Affaldsadministrationsgebyrer til inddrivelse ved Gældsstyrelsen, modtager Københavns Kommune ikke oplysninger om de konkrete gebyrer, Gældsstyrelsen inddriver. Københavns Kommune modtager således udelukkende besked fra Gældsstyrelsen om konkrete krav, når der foretages en afskrivning af disse. Københavns Kommune har på den baggrund ikke oplysninger om, hvilke krav og i hvilket omfang, Gældsstyrelsen har foretaget inddrivelse af ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer, der er oversendt fra kommunen til styrelsen efter Østre Landsrets dom af 29. august 2019.

Ved sin henvendelse til Gældsstyrelsen har Københavns Kommune anmodet Gældsstyrelsen om oplysninger om, hvilke konkrete krav, der er inddrevet af Gældsstyrelsen i perioden efter 28. august 2019.

2. BEMÆRKNINGER TIL PKT. 1.2.1 I HENVENDELSEN - HJEMMELSGRUNDLAGET FOR INDDRIVELSE

Folketingets Ombudsmand har angivet følgende i sin henvendelse til Københavns Kommune:

"1.2. Jeg forstår Københavns Kommunes udtalelse sådan, at kommunen selv finder, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger et sikkert hjemmelsgrundlag for at opkræve de administrationsgebyrer, som sagen handler om.

1.2.1. Jeg beder på den baggrund kommunen om at redegøre nærmere for kommunens overvejelser om hjemmelsgrundlaget for at fortsætte inddrivelsen af administrationsgebyrerne i perioden efter landsrettens dom og indtil Højesterets dom i sagen.

Jeg beder i den forbindelse Københavns Kommune om at komme ind på bl.a., hvilke overvejelser der ligger bag på den ene side at sætte behandlingen af anmodninger om tilbagebetaling af indbetalte administrationsgebyrer i bero, indtil der foreligger en dom fra Højesteret, og på den anden side at fortsætte inddrivelsen af administrationsgebyrer, som endnu ikke er betalt.

Jeg beder også kommunen komme ind på betydningen af, at der i perioden før Procesbevillingsnævnet meddelte tilladelse til at anke Østre Landsrets dom til Højesteret, forelå en på daværende tidspunkt endelig ankedom fra landsretten."

Det bemærkes hertil, at der efter Københavns Kommunes vurdering endnu ikke foreligger et tilstrækkeligt sikkert grundlag for en generel tilbagebetaling af Affaldsadministrationsgebyr til *andre* virksomheder, der er opkrævet Affaldsadministrationsgebyr, når der ikke er afsagt endelig dom om spørgsmålet. Københavns Kommune bemærker, at der er tale om et generelt principielt juridisk spørgsmål, og at det er dette spørgsmål, som med anken af Østre Landsrets dom skal behandles i Højesteret. Der er således ikke på nuværende tidspunkt, hvor Østre Landsrets dom af 28. august 2019 er indbragt for Højesteret, en endelig afklaring af hjemmelsgrundlaget for Affaldsadministrationsgebyret, som ses at kunne

medføre en pligt for Københavns Kommune til tilbagebetaling af Affaldsadministrationsgebyrer opkrævet hos andre virksomheder, end den konkrete virksomhed, som er part i den pågældende retssag, der verserer ved Højesteret.

Det er endvidere Københavns Kommunes vurdering, at det forhold, at der ikke er en tilbagebetalingspligt, idet der endnu ikke foreligger en endelig dom, der tilsidesætter hjemmelsgrundlaget for Affaldsadministrationsgebyret, ikke er uforeneligt med vurderingen af, at der på tilsvarende vis ikke foreligger en endelig dom, der tilsidesætter grundlaget for inddrivelse af gebyret.

Begge situationer illustrerer, at der endnu ikke foreligger en endelig afklaring af hjemmelsgrundlaget, der indebærer en pligt til tilbagebetaling eller til at sætte inddrivelse af ubetalte gebyrer i bero.

Ovenstående skal endvidere ses i lyset af, at der som nævnt i afsnit 1 ikke er oversendt nye gebyrer til inddrivelse hos Gældsstyrelsen efter landsrettens dom. Som angivet ovenfor er den seneste oversendelse af ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer foretaget i januar 2019.

På tidspunktet for Østre Landsrets afsigelse af dom af 28. august 2020 var alle ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer opkrævet af Københavns Kommune således allerede oversendt til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse.

3. BEMÆRKNINGER TIL PKT. 1.2.2 I HENVENDELSEN – VEJLEDNING OG FRIVILLIGE AFTALER OM AFBRYDELSE AF FORÆLDELSE

Folketingets Ombudsmand har angivet følgende i sin henvendelse til Københavns Kommune:

"1.2.2. Jeg beder endvidere kommunen om at redegøre for sine overvejelser vedrørende rækkevidden af sin vejledningspligt i relation til de virksomheder, som kommunen fortsat inddriver krav hos.

Kommunen bedes herunder komme ind på, om det er korrekt forstået, at kommunen ikke i forbindelse med inddrivelsen oplyser de pågældende virksomheder om, at Østre Landsret har underkendt et krav, der har samme hjemmelsgrundlag, som det, der gøres gældende over for de berørte virksomheder, og at kommunen – så vidt jeg umiddelbart forstår, jf. pkt. 2 nedenfor – har fortsat inddrivelsen af kravene for at undgå, at kravene

forældes. Kommunen bedes i givet fald redegøre for baggrunden herfor.

Kommunen bedes i tilknytning hertil også redegøre for kommunens overvejelser om - af egen drift - at tilbyde de berørte virksomheder at indgå aftaler om afbrydelse af forældelse med henblik på, at kommunen stiller inddrivelsen af de pågældende krav i bero."

Københavns Kommune bemærker hertil, at Gældsstyrelsen i forbindelse med inddrivelsen af ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer oplyser den enkelte virksomhed om, at der kan rettes henvendelse til Københavns Kommune. Ved efterfølgende konkrete henvendelser fra virksomheder vejleder Københavns Kommune om, at der verserer en retssag vedrørende gyldigheden af hjemmelsgrundlaget for gebyret og oplyser om Østre Landsrets dom af 28. august 2019, samt at denne dom er indbragt for Højesteret. Der oplyses ligeledes herom på kommunens hjemmeside.

Eksempel på svar til konkret virksomhed:

"Jeg kan yderligere oplyse, at der er en verserende retssag på området, mere info herfor kan findes her: <https://www.kk.dk/artikel/det-lovpligtige-erhvervsaffaldsgebyr> . Da Københavns Kommune har anket dommen til Højesteret, har sagen indtil videre ikke indvirken på andre end sagens parter. Hvis Højesteret stadfæster dommen fra Landsretten, vil sagerne blive taget op igen."

Ovenstående leder til, at nogle virksomheder vælger at betale og samtidig rejser et modkrav om tilbagebetaling. I disse tilfælde bekræfter Københavns Kommune, at kommunen har registreret det rejste krav og suspenderet passivitet og forældelse i forhold til anmodningen. Dette sker på lige fod med andre virksomheder, som henvender sig og rejser krav om tilbagebetaling af betalte Affaldsadministrationsgebyrer.

Eksempel på kvitteringsbrev:

"Tak for din henvendelse vedrørende Østre Landsrets dom af 28. august 2019 om erhvervsadministrationsgebyr. Til din orientering kan det oplyses, at Københavns Kommune den 3. december 2019 har fået procesbevillingsnævnets tilladelse til at anke Østre Landsrets afgørelse til Højesteret. Københavns Kommune er indstillet på at suspendere passivitet og forældelse i forhold til din anmodning om tilbagebetaling. Det bemærkes, at en sådan tiltrædelse alene er gældende for ikke allerede forældede eller fortabte krav. Når Højesterets afgørelse foreligger, vil kommunen tage stilling dit krav om tilbagebetaling af gebyret."

Der er for Københavns Kommunes vedkommende tale om et meget stort antal udestående ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer. Såfremt

Københavns Kommune af egen drift skulle tilbyde frivillige aftaler om afbrydelse af forældelsen, ville dette medføre betydelige praktiske og ressourcemæssige udfordringer, ligesom det må forventes at det vil være de færreste skyldnere, der rent faktisk vil indvillige i en sådan frivillig aftale om afbrydelse af forældelsen. Individuelle aftaler med de enkelte skyldnere kompliceres yderligere af, at restancerne er overdraget til Gældsstyrelsen.

Endelig bemærkes det, at en samlet berosætning alt andet lige ville skulle sættes i værk i samtlige af de af landets kommuner, hvor Affaldsadministrationsgebyret er opkrævet på samme vis og samme grundlag.

4. BEMÆRKNINGER TIL PKT. 2.2 – FORÆLDELSE OG UDSKILLELSE AF KRAV, DER STÅR TIL AT FORÆLDE

Folketingets Ombudsmand har angivet følgende i sin henvendelse til Københavns Kommune:

"2.2. Jeg beder om, at Københavns Kommune redegør nærmere for kommunens overvejelser om risikoen for at fortabe retten til efterfølgende at inddrive forfaldne krav, hvis kommunen stiller inddrivelsen i bero indtil Højesterets dom.

Hvis Københavns Kommune herved sigter til risikoen for at fortabe retten til efterfølgende inddrivelse på grund af forældelse, beder jeg om, at kommunen i sin redegørelse kommer ind på bl.a. betydningen af de regler, der er gennemgået i pkt. 2.2.1-2.2.5 nedenfor.

Jeg beder også om, at Københavns Kommune kommer ind på kommunens overvejelser om at udskille de krav, der efter kommunens opfattelse måtte risikere at blive forældet, med henblik på at kunne stille inddrivelsen af krav, der ikke måtte risikere forældelse, i bero.

Jeg beder endvidere Københavns Kommune om at redegøre for kommunens overvejelser om, hvorvidt der er andre muligheder for at afbryde en eventuel forældelse end at fortsætte inddrivelsen af kravene."

Københavns Kommune bemærker hertil, at oversendelse af krav til Gældsstyrelsen, hvorved kravene får karakter af statslige fordringer, er en nødvendighed for at blive omfattet af de forlængede forældelsesfrister efter gældsinddrivelseslovens § 18a (lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015). Alle Københavns Kommunes ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer var oversendt til Gældsstyrelsen på tidspunktet for landsrettens dom.

Københavns Kommune forstår regelsættet efter gældsinddrivelsesloven således, at såfremt fordringer, der er oversendt til Gældsstyrelsen, trækkes tilbage med henblik på berostillelse af inddrivelsen, vil forældelsen af fordringerne ikke længere være underlagt de særlige forældelsesfrister efter gældsinddrivelsesloven. Dette er en del af de spørgsmål, som Københavns Kommune har anmodet Gældsstyrelsen om bemærkninger til ved sin henvendelse til styrelsen af 8. oktober 2020, jf. vedhæftede henvendelse.

Københavns Kommunes tidligere bemærkninger til Folketingets Ombudsmand om risiko for forældelse ved en indstilling af inddrivelsen af de ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer skal ses på baggrund af denne forståelse af de udvidede forældelsesfrister i gældsinddrivelsesloven, hvorefter det ikke er muligt at sætte inddrivelsen i bero uden samtidig at tilbagetrække de enkelte fordringer. Dette vil efter kommunens vurdering medføre, at kravene ikke længere er omfattet af de udvidede forældelsesfrister.

Da alle krav er oversendt til Gældsstyrelsen, har kommunen endvidere ikke længere grundlag for at sondre mellem krav, der er i risiko for forældelse og krav, der ikke er i risiko for forældelse.

En adskillelse af kravene vanskeliggøres yderligere af, at landsrettens dom ud fra sine præmisser formentligt alene vedrører Affaldsadministrationsgebyrer opkrævet uden samtidig tilmelding til en specifik affaldsordning. En indstilling af inddrivelsen af ubetalte Affaldsadministrationsgebyrer ville således tillige forudsætte afklaring af, hvilke fordringer hos Gældsstyrelsen, der er opkrævet uden, at den enkelte virksomhed samtidig var tilmeldt en specifik affaldsordning. Sådanne oplysninger er ikke umiddelbart tilgængelige.

Københavns Kommune bemærker herudover, at de Affaldsadministrationsgebyrer, der inddrives nu, på linje med andre betalte gebyrer, vil være omfattet af kommunens tilbagebetalingsforpligtelser, såfremt Højesteret finder, at gebyret er uhjemlet.

Såfremt sagen falder ud til Københavns Kommunens fordel, vil kommunen gå i dialog med Gældsstyrelsen om håndtering af sagens afledte konsekvenser af Affaldsadministrationsgebyret for de berørte virksomheder, herunder spørgsmålet om påløbne renter og rykkergebyrer.